

KEHITTYVÄT LASTEN, NUORTEN JA PERHEIDEN PALVELUT – osaamista, osallisuutta ja rakenteita

VÄLIRAPORTTI 1.5.–31.10.2011

28.10.2011

Toim. Eila Pelli, projektipäällikkö ja tietohallinto projektisihteeri Jari Ikäheimo

Lasten ja perheiden hyvinvointipalveluiden kehittämishanke Itä- ja Keski-Suomessa
1.11.2010 – 31.10.2012

(STM päätös 26.3.2009 DN:o STM/4970/2009; hankkeen tunniste 002/HTO/KH/2010)

Hanke toteutetaan Etelä-Savon, Pohjois-Savon, Pohjois-Karjalan ja Keski-Suomen maakunnissa, Hankealueella on 61 kuntaa ja 3 sairaanhoitopiiriä (liite 1).

Hankkeen kustannusarvio on 2 266 667 €, josta valtionosuus 1,7 m€ (75 %) ja kuntien/kuntayhtymien rahoitusosuus 566 667€ (25 %).

Projektilla on ohjausryhmä, maakunnalliset johtoryhmät ja hankekohtaiset ohjausryhmät.

Lisäksi alueen Kastehankejohtajat kokoontuvat ohjelmapäällikön kutsusta ja LapsiKasteiden projektipäälliköt Terveyden ja Hyvinvoinnin edistämislaitoksen kutsusta.

Projektista ja Kansallisesta Sosiaali- ja Terveysalan Kehittämishajelmasta löydät lisätietoja:

www.koskeverkko.fi/lapsetjaperheet

http://www.stm.fi/julkaisut/nayta/_julkaisu/1063225

Hankkeista löydät lisätietoja:

www.pslastensuojelu.fi

www.kuopio.fi;

http://www.pslastensuojelu.fi/index.php?option=com_content&view=article&id=26&Itemid=53

www.joensuu.fi; <http://www.jns.fi/Resource.phx/sivut/sivut-sosterveys/hankkeet/index.htx>

Projektin valvojana toimii kehittämispäällikkö Riitta Viitala (riitta.viitala@stm.fi) Sosiaali- ja terveysministeriö ja tarkastajana ylitarkastaja Marja-Leena Kuusisto (marja-leena.kuusisto@avi.fi) Lounais-Suomen Aluehallintovirasto.

Raportointikaudet: Keski-Suomi 1.5.–31.10.2011 (projektihallinnoija) ja Pohjois-Karjala, Etelä-Savo ja Pohjois-Savo 1.4.–30.9.2011

Uusi raportti	4
Ehkäisevän työn kehittäminen peruspalveluissa	5
Rakentuvat perhepalveluverkostot ja perhekeskusmainen työtapa	5
Perhekeskusmainen työtapa	9
Nuorten yhteisöllinen tukeminen.....	10
Lasten – ja nuorten mielenterveyspalvelut ja lastensuojelun avohuollon kehittäminen	14
Verkostoyhteistyön vakiinnuttaminen.....	14
Neuropsykiatristen lasten kuntoutusyhteistyön kehittäminen.....	14
Kiintymyssuhteen hoitoon tähtäävän työskentelymallin jalkauttaminen	16
Sijaishuollon ja perhehoidon kehittäminen	17
Perhehoidon tukipilarit	17
Vaativan perhehoidon ja avohuollon kehittäminen	19
Opinnäytetyöt.....	21
Projektin, hankkeiden ja hallinnon tietoja sekä arviointia.....	22
Viestintä.....	23
Näkymiä tulevaan	24
LIITE 2. OPINNÄYTETYÖT VIOLA -HANKKEESSA	27
LIITE 3. Ohjausryhmä	28
LIITE 4: Lapset ja perheet Kaste II -hankkeen maakunnallisten johtoryhmien jäsenet	29

Uusi raportti

Kevään ja kesän aikana saadun palautteen perusteella päätimme uudistaa väliraportin sisällöllisen osan.

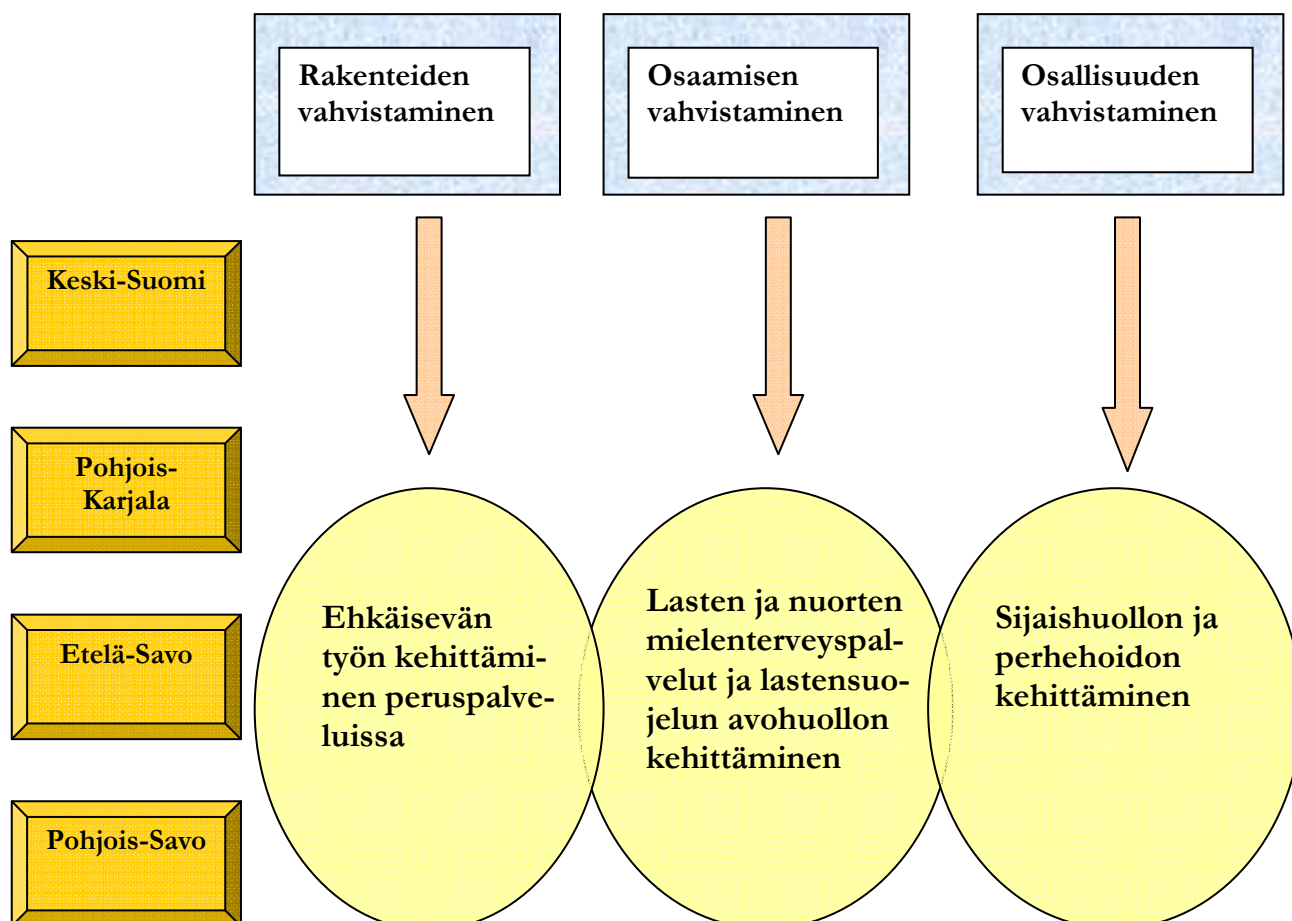
Työstimme projekti- ja hankehenkilöstön kanssa väliraportoinnin idean tehdessämme toimeenpanosuunnitelman arviointia 25.–26.8.2011 Koulutuskeskus Salmiassa Jyväskylässä.

C:\Documents and Settings\ikaheija\Työ\

Uudistettu väliraportti esittelee kolmella projektin sisältöalueella hankkeiden nykytilaa ja pyrkii esittämään, hankkeen niin mahdollistaessa, hyvän käytänteen tai mallinnuksen ja lyhyen kuvauksen hankkeesta. Nämä aineistot ovat vapaasti käytettävissä edellyttäen, että lähteenä mainitaan © Lapset ja perheet Itä – ja Keski-Suomi Kaste.

Raportti pyrkii palvelemaan ensisijaisia hyödynsääjiä eli lapsia ja perheitä ja työntekijöitä sekä kuntia. Toisaalta raportti tarjoaa riittävät ja oikeat tiedot julkiselle valvonnalle ja tarkastukselle etenemisestä tavoitteiden suuntaisesti ja taloudellisten resurssien kohdentamisesta Kaste-ohjelman periaatteiden mukaisesti. Tämän vuoksi raporttia voi lukea monilla tasoilla; osiin hankke kuvauksista on sisällytetty yksityiskohtaisia luetteloita hankkeen toteuttamisesta kokouksina, työkokouksina, konsultaatioina ja seminaareina.

Kuvio 1. Lapset ja perheet Kaste Itä- ja Keski-Suomi – hankkeen viitekehys

Haluamme kiittää uudistusta tehdessämme saamastamme tuesta Lounais-Suomen Aluehallintoviraston Marja-Leena Kuusistoa, Sosiaaliedon Erja Saarista, Itä- ja Keski- Suomen Kaste ohjelmapäällikkö Jouko Miettistä, Jyväskylän kaupungin sosiaali- ja terveystalvelujen kehittämisojohtaja Silja Ässämäkeä sekä FT Salme Mahlakaarta.

Ehkäisevän työn kehittäminen perustalveluissa

Rakentuvat perhepalveluverkostot ja perhekeskusmainen työtapo

Perhekeskus on osa hallitusohjelmaa (22.6.2011) sekä Kaste – ohjelmaa 2012–2015. THL:n myötä Kaste – hankkeet ovat mukana yhteispohjoismaisessa ”Familjecenter i Norden” – mallin kehittämisessä ja soveltamisessa suomalaiseseen palvelurakenteeseen. Keski-Suomessa perhekeskustoimintaa ollaan kehittämässä Jyväskylässä, Saarikan, Äänekosken, Jämsän sekä Wii-taunionin seuduilla. Tiivistäen perhekeskustoiminnassa on kolme strategista päämäärää: *perhekeskusmainen työtapo* (yhteistyö ja verkostotyö), *kohtaamispaikka* (tila, jossa on mahdollisuus saada tietoa talveluista ja sovitusti tarpeen mukaan talveluita, mutta talvelut eivät aina saatavilla) ja *perhekeskus* (talvelut ja kolmannen sektorin toiminnot ovat saatavilla fyysisesti samasta paikasta). Tällä hetkellä Keski-Suomen edellä mainituissa kunnissa ollaan jäsentämässä paikallisia strategioita perhekeskus – tyyppiseen toimintamalliin.

Neuvolan asiakasraati on aloittanut toimintansa 27.5.2010. Sen tavoitteena on, että äitiys- ja /tai lastenneuvolatalveluita käyttävät asiakkaat voivat antaa suoraa palautetta neuvolatalveluista ja talvelujen laadusta, tehdä ehdotuksia talvelujen parantamista varten, osallistua keskusteluun ja tuoda esille ideoita suunnitteluun ja kehittämiseen sekä käydä avointa vuoropuhelua talvelujen tuottajan kanssa. Neuvolan asiakasraadın toiminta on suunnitelmallista ja keskustelua vie eteenpäin raadın puheenjohtaja. Tapaamisista tehdään muistio. Neuvolan asiakasraadille on tarkoitus saada virallinen asema Jyväskylässä, jolla vahvistettaisiin asiakkaiden osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia. Kunta-, seurakunta ja järjestötoimijoiden osaamista on vahvistettu myös **neuvolan ohjausryhmä** -mallilla, jonka tavoitteena on olla tukemassa perheiden kanssa tehtävää monialaista työtä sekä samalla vahvistaa omaa ja muiden toimijoiden osaamista jaetun asiantuntijuuden ajatuksella, johon myös asiakas osallistuu. Neuvolan ohjausryhmä -mallin lähtökohtana on suunnitelmallinen ja verkostoitunut toimintatapa, toiminnan monimuotoisuus ja moniasiantuntijuus perhekeskusajattelumallin tavoin. Neuvolan ohjausryhmä koostuu kuntasektorin, järjestöjen ja vapaaehtoistoiminnan edustajista eli niistä henkilöistä, jotka vastaavat neuvolatyön sekä perhevalmennuksen suunnittelusta ja toteutuksesta. Ryhmä toimii myös neuvolatyön vastuuhenkilöille tukena lähisuhde- ja kuritusväkivaltateemassa sekä ehkäisevän työn kehittämisessä. Lisäksi ohjausryhmä suunnittelee, toteuttaa ja arvioi asiakkaan osallisuutta yhteis-

työssä neuvolan asiakasraadin kanssa. Kukin ryhmän jäsen huolehtii viestinkulusta omassa ydinryhmässään ja toimii tiiviissä yhteistyössä oman esimiehensä kanssa. Ohjausryhmään osallistuva vastuuhenkilö voi vaihtua, toivottavaa on vähintään vuoden osallistuminen.

Varhaista tukea kasvatuksellisiin kysymyksiin kehitetään ns. Mie ite- vanhempien vertaisryhmätoiminnalla. Kehittämistyön taustalla on Lappeenrannassa (Kehikko-hanke) kehitetty strukturoitu vanhempien vertaisryhmätoiminta. Mallissa on sovellettu perhekoulumallia, mutta tässä toiminnassa painottuu vielä varhaisemman vaiheen tuki. Voimavarana ja tukena ovat toisten vanhempien kokemukset erilaisista pulmatilanteista ja onnistumisista lapsiperheen arjessa. Jyväskylässä käynnistyy pilottikokeilu marras-tammikuussa, ryhmä kokoontuu viisi kertaa ja ohjaajina toimivat päivähoidon ja neuvolan työntekijät. Mallia on tarkoitus levittää myös maakuntiin, missä ryhmät voisivat kokoontua tammi-helmikuun aikana. Vertaisryhmätoiminnan idea nähdään tärkeänä sen vuoksi, että tavoitteena on löytää perheelle uusia toimintatapoja kasvatuspulmiin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Lisäksi työntekijöillä on mahdollisuus saada käyttöönsä uudenlainen ryhmätyömuoto.

Perusopetuslain uudistus toi muutoksia kolmiportaisen tuen ja oppilashuollon toteuttamiseen varhaiskasvatuksessa/esiopetuksessa. Parhaillaan kunnat keräävät kokemuksia lain soveltamisesta käytännössä, ja näiden työstämiseen järjestetään työkokouksia maakunnissa. Työkokouksissa kootaan kuntien kokemuksia lain soveltamisesta. Mahdollisiin pulmakohtiin haetaan ratkaisuja ja tavoitteena on tukea toimivien toimintamallien rakentamista kunnissa.

Lapsiperheille suunnattua tilapäistä kotipalvelua ollaan laajentamassa vähitellen eri puolilla maakuntaa. Keski-Suomi ja Etelä-Savo on tehty kuntakysely, jolla kartoitetaan kotipalvelun nykyistä tilaa. Palautetiedon mukaan lapsiperheiden kotipalvelu nähdään merkittävänä ennaltaehkäisevänä lastensuojeluna. Lisäksi kunnat toivovat yhteistä jatkotyöstämistä, koska koetaan tarvetta jäsentää mihin palvelu asemoituu mm. suhteessa neuvolan perhetyöhön ja lastensuojelun avohuollon perhetyöhön nähden.

Varhaisen tuen tiimi ja ehkäisevän lastensuojelun työryhmät ovat monialaisia yhteistyöryhmiä, joissa on toteutettu vuosittain seminaaripäivä, työpajapäivä sekä kerätty palautetta avoimia varhaiskasvatuspalveluja käyttäviltä perheiltä. Tapahtumat ovat kohdennettu maakunnassa toimiville kunnallisille, järjestöjen sekä seurakunnan ylläpitäville lapsiperhepalveluiden toimijoille. Työryhmät on yhdistetty lokakuussa 2011. Jatkossa seminaari, työpaja sekä perheiden palautteiden kerääminen sisällytetään Jyväskylän ammattikorkeakoulun sosiaalialan opintoihin.

Lähisuhde- ja kuritusväkivalta työn osaamis- ja kehittämistarpeita kartoitettiin Keski-Suomen kunnissa kahdella kyselyllä (kuntapäätäjät ja kuntien väkivaltatyön yhdyshenkilöt). Kyselyissä tuli esille tarve kehittää lähisuhdeväkivaltaa ehkäiseviä rakenteita ja toimintatapoja sekä vahvistaa monialaista yhteistyötä. Vastauksissa tuotiin esille tarve väkivaltatyön suunnitel-

mallisuudelle ja systemaattiselle arvioinnille sekä erityisesti esimiestason ja luottamushenkilöiden tuelle, joka tämän toiminnan mahdollistaa. Tavoitteena on osaava henkilöstö ja kohdennettu työskentely, joka on kuntastrategian ja valtakunnan linjausten mukainen. Työtä tukemaan perustettiin 18.1.2011 Keski-Suomen maakunnallinen lähisuuhdeväkivallan ehkäisyn työryhmä, jonka tavoitteena on lähisuuhdeväkivallan ehkäisyn ja toimijoiden näkyväksi tekeminen, kunta- ja maakuntakohtaisen yhteistyön rakentaminen, kuntien väkivaltatyön osaamisen ja hyvien käytäntöjen jakaminen, kunnan palvelupolun kehittäminen, systemaattinen väkivaltatyön suunnittelu, kehittäminen, seuranta sekä arviointi. Koulutuksen kehittämistä ja mahdollistamista pidettiin tärkeänä, samoin sen kohdentamista perustyöhön. Kouluttajaverkoston sekä lähisuuhdeväkivaltakoulutuksen rakentaminen aloitettiin Jyväskylä ja Jyväskylän yhteistoiminta-alueella pilotoituna. Kouluttajina toimivat peruspalvelujen ja Kriisikeskus Mobilen työntekijät. Koulutuksen sisältö on rakennettu yhteistyössä kuntatoimijoiden kanssa. Toimintaa arvioidaan säännöllisesti ja tavoitteena on saada pysyvä henkilöstökoulutus kuntaan, joka tarjoaa perus- ja täydennyskoulutuksen lasten, nuorten ja perheiden kanssa toimiville. Lähisuuhdeväkivaltatyön suunnittelussa sekä arvioinnissa on mahdollistettu asiakkaan osallisuus neuvolan asiakasraadista kautta.

Lisätietoja: merja.pihlajasaari@jkl.fi, markku.makinen@jkl.fi ja marianne.kuorelahti@jkl.fi

C:\Documents and Settings\ikaheija\Työ\

Opetushallituksen rahoittama Kelpo-Kymppi - Keski-Suomen seudullinen verkostohanke järjesti keskisuomalaisien hankekuntien yhteiset opettajien koulutuspäivät (veso-päivät). Äänekoskella ja Jämsässä koulutuspäivien työpajoissa oli mukana huolen puheeksiottamisen työpajat. Työpajat ovat saaneet jatkoa ainakin Jämsänkoskella, jossa järjestetään 8-luokkalaisten oppilaiden vanhempainilta huolenpuheeksiottamisen teemalla.

Lisätietoja: markku.makinen@jkl.fi ja merja.pihlajasaari@jkl.fi

C:\Documents and Settings\ikaheija\Työ\

Keski-Suomen mielenterveys- ja päihdetyöryhmä järjesti päihdepäivän, jonka teemana oli lasten asema päihdeperheessä otsikolla ”Pikkukakkosesta isoon kolmoseen”. Päihdepäivän suunnittelussa ja toteutuksessa olivat mukana Keski-Suomen sairaanhoitopiiri, Jyväskylän kaupungin äitiys- ja lastenneuvola, Humanistinen ammattikorkeakoulu, Keski-Suomen ensi- ja turvakoti, Jyväskylän katulähetys, poliisi, Sovatek-säätiö, Merikratos lastensuojelu Oy sekä Lapset ja perheet Kaste-hanke.

Lisätietoja: markku.makinen@jkl.fi ja merja.pihlajasaari@jkl.fi

C:\Documents and Settings\ikaheija\Työ\

Etelä-Savon kunnissa rakennetaan lasten ja perheiden palveluita yhteistyöhön perustuvaan ja asiakaslähtöisempään suuntaan monitoimijaisen lapsiperheteriimien avulla. Useimmissa kunnissa on lapsiperheteriimi, jonka toiminnan kehittämisessä hanke on mukana. Tämän hankekauden aikana

- JJR – kuntien (Juva, Joroinen, Rantasalmi) lapsiperheteriimeille on laadittu vuosisuunnitelmat ja sovittu ensimmäisestä tiimien yhteisestä kokoontumisesta loppuvuoteen. Jatkossa tiimit tapaavat kolme kertaa vuodessa ja kerran vuodessa kaikki yhdessä. Koska JJR:llä on yhteinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma ja varhaisen tuen käsikirja, tiimit seuraavat niissä mainittujen toimenpiteiden toteutumista ja osallistuvat toimenpiteisiin.
- Rantasalmella toimii nuorten hyvinvointityöryhmä Varikko.
- Pieksämäen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman ympärille on syntynyt Pieksämäki-työryhmä, joka seuraa suunnitelman toteuttamista ja päivittää sitä. Se nimesi varhaisen puuttumisen työryhmän kokoamaan Pieksämäelle omaa varhaisen tuen ja puuttumisen toimintaohjetta, joka valmistuu tämän vuoden aikana.
- Mäntyharjulla Latu-työryhmä (Lasten ja nuorten tuki) kokoaa alueen kunnan ja järjestöjen sekä seurakunnan lasten, nuorten ja perheiden kanssa toimijat säännöllisiin yhteisiin tapaamisiin ja sekä seuraa, että toteuttaa lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa.
- Mikkelissä Varpu-työryhmä kehittää varhaiskasvatuksen ja muiden lapsiperhepalveluiden välistä yhteistyötä ja toimintoja. Perhetyön neuvottelukunta linjaa ja kehittää kaupungin lapsiperhepalveluita sekä yhteistyötä järjestöjen ja seurakunnan kanssa.
- Kangasniemellä lasten ja nuorten palveluiden kehittämisestä ja hyvinvointisuunnitelman seurannasta sekä toteuttamisesta omalta osaltaan vastaa Perhe Ykkönen – työryhmä.

Hankkeen ehkäisevän työn kehittäjä osallistuu kaikkien em. työryhmien toimintaan asiantuntijana ja kannustajana sekä välittää tietoa ja ideoita työryhmästä toiseen.

Perhekeskusmainen työtapa

Vanhempien jaksamista ja vanhemmuutta on Etelä-Savon osahankkeessa tuettu pilotoimalla ja levittämällä kuntiin ohjattua vertaisryhmätoimintaa perheille. Ohjatun vertaisryhmän järjestää ja ohjaa monitoimijainen tiimi, mutta niiden vaikuttavuus syntyy ennen kaikkea ryhmän tarjoamasta vertaistuesta. Tämän hankejakson aikana Hirvensalmella oli pienten lasten vanhempien ryhmä, Mikkelissä ryhmä lastensuojelun avohuollon asiakasperheiden vanhemmille sekä Mäntyharjulla ryhmä nuorille perheille. Ryhmät suunnittelevat ja toteuttavat monitoimijainen tiimi, jossa hanketyöntekijä toimii asiantuntijana ja tukena. Useimmiten kukaan ryhmiin osallistuneista työntekijöistä ei ole ollut mukana vastaavassa toiminnassa. Jos ryhmä on pilotoitu kunnassa jo aiemmin, hanketyöntekijä osallistuu vain suunnitteluun.

Verkostoyhteistyö

Etelä – Savossa toimii useita lapsiin, nuoriin ja perheisiin liittyviä hankkeita sekä Kaste-ohjelman hankkeita, joiden kanssa Lapset ja perheet Kaste-hanke tekee yhteistyötä:

- Kaikilla Etelä-Savon Kaste-hankkeilla on yhteinen esite ja hankkeet tapaavat yhteistyön merkeissä ajoittain. Viimeisin yhteinen ponnistus oli Linjanvetoa - seminaari Mikkelissä 11. - 12.10.2011, jossa kaikki Etelä-Savon Kaste-hankkeet olivat esillä.
- Mulla on asiaa – hankkeessa hanketyöntekijä mukana johtoryhmässä
- Muita yhteistyökumppaneita: Lasinen Lapsuus – hanke, Voikukkia - hanke, Kumppanuuspöytä-hanke

Maakunnassa toimii eri alojen yhteistyöverkostoja, joiden toimintaan hanketyöntekijä osallistuu:

- Maakunnallinen varhaiskasvatuksen kehittämistyöryhmä (ISO:n ylläpitämä)
- Perhetyöntekijöiden maakunnalliset työkokoukset 2xvuodessa (hanke järjestää yht.työssä kuntien kanssa)
- Lastenvalvojien maakunnalliset työkokoukset 2xvuodessa (hanke järjestää yht.työssä kuntien kanssa)
- Savonlinnan väkivaltatyöryhmä

Hanketyöntekijä mallintaa pilotoituja toimintoja Inno - kylään: ohjattu vertaisryhmätoiminta, Mikkelin Hetki molemmille -pilotti ja suunnitelmissa mallintaa ensi vuoden puolella myös Puhkarjun varhaisen tuen ja puuttumisen strategian toteutus.

Lisätietoja: hannele.vestelin@mikkeli.fi

C:\Documents and Settings\ikaheija\Työ\

Perhekeskusmainen työtapa

LapsiKuopio II -hankkeessa keskitytään siihen, että lastenneuvoloissa ja varhaiskasvatuspalveluissa toimitaan varhaisen tuen uusien ja entisiä täydentävien työ- ja toimintatapojen mukaisesti. Tavoitteena on myös vakiinnuttaa varhainen tuki osaksi moniammatillisen ja alueellisen yhteistyön toimintakäytäntöjä. Kehittämistyön tarkoituksena on, että hankkeen jälkeen varhaisen tuen työ- ja toimintatapoja lastenneuvoloissa ja varhaiskasvatuspalveluissa sekä moniammatillisessa ja alueellisessa yhteistyössä seurataan, arvioidaan ja kehitetään säännöllisesti. Hankkeessa tuotetaan Kuopion kaupungin käyttöön pysyviä ja muunneltavia arvioinnin, seurannan ja jatkokehittämisen työvälineitä.

Lastenneuvoloissa arvioinnin kohteena ovat uudenlainen terveydenhoitajien ja neuvolalääkäreiden käytössä oleva sähköinen tietokanta, lasten ikäkausiseulat, Vauvasta taaperoksi - opas sekä koteihin jaettava lapsen suotuisaa kehitystä tukeva sähköinen tietokanta, joka on erityistyöntekijöiden laatima ohjausmateriaali.

Varhaiskasvatuspalveluissa arvioinnin kohteena ovat päiväkotien varhaiskasvatussuunnitelmat (vasu) ja lapsiryhmien vasujen mukainen varhaisen tuen toiminta, keltojen vuosikello - rakenne ja Varhaisen tuen käsikirja, joka on erityistyöntekijöiden varhaiskasvatuspalvelujen henkilöstölle laatima sähköinen tietokanta.

C:\Documents and Settings\ikaheija\Työ\

Moniammatillisen ja alueellisen yhteistyön arvioinnin kohteena ovat puhelinkonsultaatio - palvelu, pienen lapsen sensomotorinen kehitys ja kommunikaatio sekä kielen kehitys - koulutuskokonaisuus ja neuvolan ja päivähoidon alueellinen yhteistyörakenne.

Maakunnallisessa Kaste-yhteistyössä (LapsiKuopio II ja Tutki ja Turvaa / KYS:n pikkulapsipsykiatria) kehitetään lastenneuvoloiden käyttöön lapsen ja vanhemman vuorovaikutuksen ja kiintymyssuhteen ongelmien tunnistamiskeinoja sekä materiaalia ja toimintatapoja vanhemman ja lapsen vuorovaikutuksen tukemiseksi, ongelmiin varhain puuttumiseksi ja hoitoon ohjaamiseksi. Maakunnallisessa varhaiskasvatuspalveluja koskevassa yhteistyössä (LapsiKuopio II ja Katse lapseen / Siilinjärvi) kehitetään avohuollon tukitoimena päivähoidossa olevien lasten ja perhetyön yhteistyötä.

Neuvolan terveydenhoitajille ja lääkäreille tarkoitettua tietoa toimivasta vuorovaikutuksesta ja sen kehittymisestä sekä vuorovaikutuksen ohjausmateriaalia lapsen ikäkausitarkastuksiin ollaan työstämässä hankeyhteistyössä. Suunnitellaan terveydenhoitajien perehdyttämistä vuorovaikutuksen tukemiseen ja ohjaamiseen lapsen ikäkausitarkastuksissa materiaalin pohjalta

Lisätietoja: jaana.lappalainen@kuopio.fi

minna.tenhunen-kejonen@kuh.fi

C:\Documents and Settings\ikaheija\Työ\

Nuorten yhteisöllinen tukeminen

Hanke toimii kahdella seutukunnalla: Siilinjärvi-Maaninka-Nilsä ja Kitee-Tohmajärvi. Käytännön kehittämistyön eteenpäinviemiseksi perustetut moniammatilliset kehittäjäryhmät ovat kokoontuneet pohtimaan oman yhteistyöalueensa nuorten palveluiden toimivuutta ja luomaan uusia palvelumuotoja sekä vahvistamaan keskinäistä moniammatillista yli sektorirajojen toimintakulttuuria. Molempien seutukuntien kehittämistyössä on noussut esille tarve helposti saavutettavan palvelun kehittämiseen nuorille. Kehittäjäryhmissä mukana olevat työntekijät ovat kokeneet epäselvien palveluorganisaatioiden hankaloittavan yhteistyötä. Hanketyöllä palveluorganisaatioiden rakennetta ja niiden saavutettavuutta on pyritty selkiyttämään työntekijöiden ja esimiesten yhteistyönä. Hankkeemme paikkakunnista Kiteen ja Tohmajärven sote -yhteistyössä on ilmen-

nyt vaikeuksia kevästä 2011 alkaen, jolloin Rääkkylä erosi ko. yhteistoiminnasta. Tämä saattaa vaikeuttaa tulevaa hankekehittämistyötä erityisesti sote -työntekijöiden kanssa.

Kitee-Tohmajärvi-kehittäjäryhmä luo ennaltaehkäisevää, yhteisöllistä toimintamallia, jota tullaan toteuttamaan yläkoulujen, lukioiden ja ammattioppilaitoksen luokissa yhteistyössä oppilaitosten ja mahdollisesti myös vanhempien kanssa. Yhteisöllisessä toimintamallissa muodostetaan paikallisista kehittäjäryhmän asiantuntijatyöntekijöistä työskentelypari tai -kolmikko aihetarpeen mukaan. Asiantuntijatiimi toteuttaa yhteistyössä oppilas/opiskelijahuoltotyöryhmän kanssa koettuun ongelmaan liittyvän toimenpiteen, jonka sisältö, kesto ja intensiteetti määräytyvät tarpeen mukaan. Toimenpiteistä tehdään käsikirja.

Kehittämiskohteita ovat mm:

- * luokan ryhmäturvallisuuden ja – vuorovaikutuksen tukeminen
- * nuorten yksinäisyyden ehkäiseminen, nuoren tukeminen kriisin aikana perustason työssä yhteistyössä erikoistason kanssa
- * tapahtuneen kriisin käsittely nuoren ja hänen luokkansa kanssa
- * koulusta poissaolojen vähentäminen

Yhteisöllisessä toimintamallissa nuorisotyötä tekevät työntekijät olisivat keskeisesti mukana osana työparia tai – kolmikkoa.

Siilinjärvi-Maaninka-Nilsiä-kehittäjäryhmä luo matalan kynnyksen palvelupisteen nuorille painotuen sosiaali- ja terveysongelmien auttamiseen. Palvelupiste sijoittunee Siilinjärvelle, mutta jalkautumista Maaningalle ja Nilsiään mietitään. Matalan kynnyksen palvelupiste keskittyy antamaan ensisijaista, arvioivaa ja mahdollisuuksien mukaan hoitavaa apua 13 -19 – vuotiaille nuorille ja heidän perheilleen. Palveluun nuori ja hänen vanhempansa voivat tulla ilman lähetettä puhelinoiton perusteella ja palvelu toimii nopeana ja tiiviinä. Palvelua mukaillaan Sihti-mallin pohjalta paikallisiin olosuhteisiin ja resursseihin sopivaksi. Matalan kynnyksen palvelupisteen työntekijätiimin kokoonpano, käytännön toimintaidea ja – raamit ovat työn alla. Palvelupistettä tullaan kokeilemaan keväällä 2012.

Kehittäjäryhmiin kuuluvat työntekijät ja osa heidän esimiehistään (tarjottu kaikille) ovat osallistuneet hankkeen järjestämiin koulutuksiin. Tällä jaksolla aiheina ovat olleet nuoruusiän fyysinen kehitys, psyykinen kehitys ja sen häiriöt sekä sosiaalinen kehitys, ryhmään kuuluminen ja sosiaalinen media. Koulutukset tukevat osallistujien ammatillista tieto-osaamista nuorten kehitykseen ja elämään läheisesti liittyvistä teemoista. Lisäksi koko hankkeen ajan jatkuvana koulutusaiheena on moniammatillisen yhteistyön tekeminen ja siihen aktivoiminen.

Hankkeen kanssa yhteistyössä toteutetaan kahdessa ammatillisen oppilaitoksen yksikössä (Savon aikuis- ja ammattiopisto, metsäopetus ja Pohjois-Karjalan ammattiopisto, Kitee) syksyllä 2011 aloittaneiden opiskelijoiden elämänhallinnan taitoja tukeva ryhmätoimintakurssi osana opiskelijoiden opintosuorituksia. Kurssi tarjotaan etupäässä aloittaneille opiskelijoille, jotka asuvat oppilaitoksen asuntolassa. Siilinjärvellä metsäopetuksen yksikössä ryhmään kuuluu n. 30

opiskelijaa ja Kiteellä n. 60 opiskelijaa. Toteutettavat ryhmätoiminnot eroavat toisistaan sisäl-
tönsä ja toteutustapansa perusteella. Molemmat ryhmätoiminnot kuvataan hankkeen toimesta.

Lisätietoja: seija.leinonen@kuh.fi

C:\Documents and
Settings\ikaheija\Työ\

Ehkäisevän työn kehittäminen Pohjois-Karjalan osahankkeessa

Palvelurakenteiden kehittäminen – Alkukartoitus terapiapalvelujärjestelmästä on valmis

Kuluneen raportointikauden (1.4.–30.9.2011) aikana valmistui kuvaus lasten ja nuorten tera-
piapalvelujärjestelmän nykytilanteesta. Tämä kuvaus toimii osaltaan hankkeen jatkotyöskente-
lyn perustana.

C:\Documents and
Settings\ikaheija\Työ\

Osana nykytilanteen kuvausta toteutettiin kysely Pohjois-Karjalassa toimiville yksityisille lasten
ja nuorten terapia- / kuntoutuspalveluntuottajille. Tavoitteena oli koota samoilla tiedoilla yhteen
yksityiset palveluntuottajat ja siten selkeyttää palvelujärjestelmää. Näin voidaan myös helpottaa
terapiaan / kuntoutukseen lähettäviä tahoja ja perheitä palveluntuottajan löytämisessä.

Perheet ovat osallistuneet palvelurakenteiden kehittämiseen kyselyn kautta.

C:\Documents and
Settings\ikaheija\Työ\

Kyselyllä tavoitettiin 143 perhettä ja saatiin kuudentoista hankkeen kehittämistyöstä kiinnostu-
neen vanhemman yhteystiedot. Yhteystietonsa jättäneitä perheitä on tarkoitus haastatella ja hei-
tä kutsutaan mukaan hankkeen työpajoihin. Tavoitteena on saada vielä syvällisempää tietoa sii-
tä, mitä palvelurakenteessa tulisi kehittää, jotta saataisiin aikaan asiakkaan näkökulmasta jous-
tava ja vaikuttava terapiapalvelukokonaisuus.

Kyselyn tulosten mukaan perheet olivat tyytyväisiä saamaansa palveluun mutta tiedonkulkuun
ja jonotusaikoihin oltiin tyytymättömiä. Seuraavat lainaukset vanhempien vastauksista kuvaavat
hyvin aineistoa yleisemminkin:

*”Itse palvelut ensiluokkaisia! Päättäjät vain vetoavat rahatilanteeseen... Hoitoon pääsy kau-
hean pitkän ja uuvuttavan taistelun takana (diagnoosin osalta ja päätös terapioiden maksami-
sesta).”*

*”Palvelut ovat laadukkaita. Informaatio tosin eri toimijoiden välillä kulkee heikosti: neuvolasta
sai eri tietoa puheterapiaan pääsystä / hakemisesta kuin terapeutilta itseltään.”*

Palvelujärjestelmän kehittämistä jatketaan edelleen mm. analysoimalla jo tuotettua materiaalia (raportit, työpajamateriaalit, muistiot), haastatteleamalla perheitä ja kartoittamalla Palvelusetelin käyttömahdollisuuksia lasten ja nuorten terapiapalveluissa.

Lasten kasvu- ja kehitysympäristössä työskentelevän henkilöstön osaamista on vahvistettu koulutuksin

Palvelujärjestelmässä toimivien ammattilaisten koulutustarpeita kartoitettiin keväällä. Kävi ilmi, että lasten kanssa työskentelevät ammattilaiset eivät välttämättä tunne lasten elämän keskeistä välinettä – internetiä – eivätkä siten pysty ymmärtämään lasta ja lapsen maailmaa mielestään riittävän hyvin. Niinpä hankkeessa järjestettiin koulutusta sosiaalisesta mediasta. Näin vahvistettiin henkilöstön osaamista tukea lasta sekä tarvittaessa ja viivyttämättä puuttua lapsen kasvua ja kehitystä vaarantaviin tekijöihin. Saatu palaute koulutuksista oli erittäin hyvää.

”Ajankohtaista, tärkeää asiaa. Hyvin toteutettu koulutus, jonka antia voi varmasti hyödyntää omassa työssä ja arkielämässäkin. Kiitos koulutuksen järjestäjille!” (Palaute nro 6, 29.9.2011.)

C:\Documents and Settings\ikaheija\Työ\

Henkilöstön osaamista on vahvistettu myös hankkeen työpajojen, -kokousten ja muiden keskustelujen kautta. Saadun palautteen mukaan mm. työpajat ovat olleet antoisia palvelujärjestelmän toimijoille. Yksi hyvä esimerkki hankkeen keskusteluista ”herättelijänä” on se, että jotkut palvelujärjestelmän toimijat ovat havahtuneet pohtimaan omaa työnkuvaansa ja sitä, miten oma työ näyttäytyy perheille. Hankkeen herättämän keskustelun myötä Joensuun kaupungin Tutkimus- ja kuntoutustyöryhmässä on myös alettu tehdä esitteitä perheille.

Keskustelut moniammatillisen yhteistyön kehittämisestä jatkuvat

Kuluneen raportointikauden aikana on suunniteltu uudenlaista yhteistyö- ja ohjaamismallia alle kouluikäisten, monenlaista tukea tarvitsevien a) kotihoidossa olevien lasten ja perheiden varhaisessa tukemisessa ja b) lasten kuntouttamisessa. Toimintamallin ja siihen liittyvän ”tuen tarpeen tunnistaminen ja pienet keinot tukea” -työvälineen kehittämistä jatketaan edelleen. Tarkoituksena on kokeilla uutta toimintamallia 1.1.–31.5.2012.

Eri tahojen kanssa käydyissä keskusteluissa toistuu lähes aina sama teema: Miten tuetaan koko perhettä / vanhempia. Palvelujärjestelmässä toimivien ammattilaisten mukaan matalan kynnyksen tukea tulisi lisätä ja painopisteen tulisi olla vanhemmuuden ja koko perheen tukemisessa. Perhetyöntekijöitä kaivataan ja on todettu, että kotiaivustajien määrän väheneminen on heijastunut suoraan perheiden hyvinvointiin.

On pohdittu myös sitä, miten lapsen tuen jatkuvuus turvataan nivelvaiheessa lapsen siirtymisestä päivähoitosta kouluun. Päivähoitosta on tullut viestiä, että nykyisin tuki ei jatku saumattomasti. Tilannetta kartoitetaan tarkemmin syksyn aikana. Erityisen ajankohtaiseksi aiheen tekee perusopetuslain muutos, jonka myötä kolmiportaiseen tukeen ja oppilaanohjaukseen varhaiskasvatuksessa tulee muutoksia.

C:\Documents and Settings\ikaheija\Työj

Lisätietoja: mia.ylhainen@jns.fi

C:\Documents and Settings\ikaheija\Työj

Lasten – ja nuorten mielenterveyspalvelut ja lastensuojelun avoimuuden kehittäminen

Verkostoyhteistyön vakiinnuttaminen

Nuorten palveluiden kehittämistä ja yhteistyön parantamista on pohdittu lastensuojelun, perusopetuksen ja nuorisopsykiatrian työkokouksissa. Palvelujen ja palvelurakenteiden muuttuessa on tullut entistä tärkeämmäksi olla tietoinen yhteistyötahojen ja kumppaneiden toimintamahdollisuuksista ja reunaehdoista. Kokemuksia uusista liikkuvista työmuodoista (esim. monimuotoinen perheterapia MDFT) on tärkeää jakaa yhteisesti. Oppilashuollon uusista velvoitteista ja kolmiportaisen tuen käytännön järjestämisestä on hyvä vaihtaa ajatuksia.

Lisätietoja: markku.makinen@jkl.fi ja riitta.siekkinen@jkl.fi

C:\Documents and Settings\ikaheija\Työj

Neuropsykiatristen lasten kuntoutusyhteistyön kehittäminen

Neuropsykiatristen tutkimus-, hoito- ja kuntouttavien palveluiden kehittäminen peruspalveluissa, peruspalveluiden ja erikoissairaanhoidon yhteistyön kehittäminen sekä perheiden osallisuuden ja kumppanuuden vahvistaminen:

- Neuropsykiatriset kehittävät/koulutukselliset konsultaatiot erikoissairaanhoidosta peruspalveluille ovat jatkuneet suunnitellusti. Ohjaukset Mikkelissä ja Pieksämäellä ovat toteutuneet suunnitellusti. Konsultoijana on toiminut Etelä-Savon sairaanhoitopiirin lastenpsykiatrian ylilääkäri Anita Puustjärvi.
- Videovälitteiset konsultaatiot Mäntyharjulle ovat toteutuneet säännöllisesti lastenpsykiatrianpoliklinikan työryhmän toimesta.
- Koteihin, kouluihin ja muihin lasten ja nuorten kehitysympäristöihin jalkautuva työskentely erikoissairaanhoidosta on jatkunut.

Lastensuojelun ja lasten- ja nuorisopsykiatrian yhteistyön kehittäminen:

- Ei ole toteutunut kaikilta osin suunnitelmien mukaisesti.
- Monialainen ja moniammatillinen työryhmät ovat kokoontuneet Pieksämäellä maksatuskauden aikana kolme kertaa. Ryhmän tavoitteena on tukea ja kehittää monialaista ja moniammatillista yhteistyötä. Ryhmään on osallistunut perheneuvolan eri ammattihenkilöitä, sosiaalitoimen lastensuojelun henkilöstöä, koulukuraattoreita, koulupsykologeja, oppilaanohjaajia ja koulu- ja opiskelijaterveydenhoitajia. Ryhmän vetäjänä on toiminut hanketyöntekijä Laura Jämsä.
- Mikkeliässä on kokoontunut sosiaalitoimen lastensuojelun perhetyöntekijöitä ja sosiaalityöntekijöitä moniammatilliseen konsultaatioon. Konsultaatioiden ohessa ryhmä on mallintanut vanhempien ja perheiden kanssa tehtävää työtä. Ryhmä on kokoontunut kolme kertaa. Ryhmän vetäjänä on toiminut hanketyöntekijä Anne Ingberg-Räihä.

Sijoitettujen lasten vanhempien kanssa tehtävän perhetyön ja vanhemmuutta tukevien menetelmien kehittäminen ja mallintaminen:

- Perheiden kanssa työskentelyä kehittävät konsultaatiot ovat toteutuneet suunnitellusti. Konsultaatioryhmiä on ollut viisi. Ryhmien vetäjinä ovat toimineet perheterapia- ja työnohjaaja koulutetut henkilöt. Anita Puustellin vetämä ryhmä on kokoontunut maksatuskauden aikana kolme kertaa, Sirpa Romon ryhmä neljä kertaa, Marjaana Marttisen ryhmä kuusi kertaa ja Anne Ingberg-Räihän ryhmä kolme kertaa.
- 19.5.2011 oli kaikille ryhmille yhteinen koulutus teemalla, Perheväkivallan puheeksi ottaminen. Kouluttajina toimivat Viola ry:n työntekijät. 15.9.2011 Ryhmät työstivät perhetyöskentelyn malleja hanketyöntekijöiden johdolla.

Yhteistyö eri yhteistyötahojen kanssa on jatkunut suunnitellusti:

- Hanketta tukeva ja sisältöjä kehittävä työryhmä kokoontui 14.9.2011. Työryhmä koostuu yksityisistä palveluntuottajista, järjestöjen edustajista ja julkisen puolen hallinnon edustajista.
- Mikkelin ammattikorkeakoulun kanssa on tehty yhteistyötä opiskelijoiden opinnäytetyöhön liittyen ja sekä hankkeessa kehitetyn monialaisen prosessikoulutusmallin kokeilun valmistelua.
- Hankkeessa on tehty Viola ry:n kanssa sekä koulutuksellista että muuta yhteistyötä.
- Maksatuskauden aikana on ollut yhteistyöneuvotteluja Mikkelin kaupungin edustajien kanssa.
- Hanketyöntekijät ovat osallistuneet Kaste-hankkeen yhteisiin ylimaakunnallisiin kokouksiin, Innopaja- toimintaan ja johtoryhmän kokouksiin.
- Etelä-Savon maakuntaryhmän (ISO) kokouksessa hanketyöntekijä Laura Jämsä esitteli puheenvuorossaan Etelä-Savon sairaanhoitopiirin Lapset ja perheet Kaste hanketta ja sen toteutumista.

- Hanketyöntekijät ovat osallistuneet koulutuksiin ja muihin maksullisiin tapahtumiin: 5-6.5.2011 pidettyyn, Terapeuttinen lasten ja nuorten hoito (John Whitwell) koulutukseen Helsingissä ja 14–15.6.2011 valtakunnallisiin lastensuojelupäiviin Mikkelissä.

Lisätietoja: anne.ingberg-raiha@esshp.fi ja laura.jamsa@esshp.fi

C:\Documents and Settings\ikaheija\Työ\

Kiintymyssuhteen hoitoon tähtäävän työskentelymallin jalkauttaminen

Tutki ja Turvaa hankkeessa on kehitetty hoitajakso, joka kohdistuu vanhemman ja lapsen vuorovaikutukseen ja kiintymyssuhteen ongelmiin. Reflektiivisellä, vanhemman työskentelyyn kohdentuvalla hoitajaksolla vahvistetaan vanhemman kykyä luoda kiintymyssuhde lapseen käyttäen tunne- ja mielikuvatyöskentelyä sekä videopalautemenetelmää. Lapsi on mukana vuorovaikutusta videoitaessa sekä kiintymyssuhteeseen kohdentuvilla tapaamisilla yksilöllisten tavoitteiden mukaan.

Hankekaudella on toteutettu hoitajaksoa viidessä perheessä, joissa lapsen tai sijoitetun lapsen ongelmien (mm. käyttäytymisen ongelmat, keskittymisvaikeudet, traumaattiset kokemukset) taustalla nähdään vuorovaikutuksen ja kiintymyssuhteen häiriöitä. Hankekauden haasteena on ollut työskentelymallin soveltaminen vaikeammin oireilevien ja sijoitettujen lasten ongelmiin.

Hoitajaksolle osallistuneilta asiakkailta on pyydetty palautetta ja työntekijät ovat alkaneet kirjamaan hoitoprosessien tapahtumia ja ”hiljaista tietoaan” toimintamallin vaikuttavuuden kehittämiseksi. Vanhemmat ovat arvioineet palautteissaan mm., että osallistuminen hoitajaksolle on lisännyt heidän kykyään huomata lapsensa aloitteita, ymmärtää lapsen käyttäytymistä ja tunnereaktioita. Toisaalta oireilevien lasten kohdalla on tullut esille vanhempien turhautumista mm. muutoksen hitauteen ja vanhemmat ovat esittäneet toiveita lapsen konkreettisesta mukaan ottamisesta työskentelyyn. Työskentelytapa on vahvistanut työntekijöiden ajatusta siitä, että vanhempien oma työskentelyprosessi on tärkeä osa lapsen ja vanhemman kiintymyssuhteen hoitoa. Vanhemmuudessa tapahtuvat muutokset näyttäisivät olevan pienen lapsen kehitysympäristön kannalta merkityksellisiä, varsinkin kun ongelmat näyttävät vielä vuorovaikutuksen tasolla ja suhteen korjaaminen poistaa lapsen oireilua selkeästi. Hankekaudella hoitajaksolle ohjautuneiden perheiden vaikeudet ja lasten oireilu ovat kuitenkin lisänneet tarvetta kehittää hoitajaksoa edelleen. Vanhempien työskentelyprosessiin on otettu lapsi mukaan ja lisätty suoraa kiintymyssuhteen tukemista arjen tilanteissa kotikäynneillä tai perhetapaamisissa poliklinikalla.

Hoitajakson työskentelytapaa on hankekaudella jalkautettu lastenpsykiatrian poliklinikkaan sitouttamalla perheen työryhmä hoitoprosessin ohjaamiseen. Työryhmistä on myös työskennelty

perheiden kanssa hoitajaksoilla työntekijöitä hanketyöntekijöiden työpareina. Hoitajaksotyöskentelyyn perehdyttämiseksi on valmistettu sähköistä materiaalia ja mm. hoitoprosessin kuvaus työskentelystä videotallenteita sisältävänä tapauselostuksena.

Toimintamallia kehitetään edelleen kirjaamalla ja mallittamalla hoitoprosessikuvauksia tai jatko-työskentelyä, jossa lapsi on läsnä ja suhteen hoito tapahtuu perhetapaamisissa.

Lisätietoja: minna.tenhunen-kejonen@kuh.fi

C:\Documents and Settings\ikaheija\Työ\

Sijaishuollon ja perhehoidon kehittäminen

Perhehoidon tukipilarit

Sijaishuollon painopistealueen toiminta on kuluvana raportointi kautena keskittynyt osin **työntekijöiden osaamisen vahvistamiseen** perhehoidon eri osa-alueilla. Koulutuspäiviä on järjestetty ylimaakunnallisesti työntekijöille niin sijaishuollon peruspilareista kuin erityisosaa- misen osa-alueelta mm. Sukulaissijaisvanhemmuuden valmennus ja arviointikoulutus. Koke- mukset näkyviin – väkivaltatyön kehittäminen sijaishuollossa (Pelastakaa lapset ry ja Viola – vä- kivallasta vapaaksi ry) hankkeen toimesta on järjestetty koulutusta väkivaltatyöstä sijaishuollos- sa kevään 2011 aikana Jyväskylässä.

Perhehoidon tukipilarit-mallin palveluvalikkoon saatiin Perhehoidon mentorointi -koulutuksen myötä Keski-Suomeen 8, Pohjois-Savoon 3 ja Etelä-Savoon 4 aloittelevaa perhehoidon mento- ria. **Perhehoidon intensiivisen tuen** kevään ryhmä aloitti syksyllä mallinmukaisen työnohjauk- sellisen ryhmän. Syksyn aikana on koordinoitu sukulaissijaisvanhempien työnohjausta sekä suunniteltu sukulaissijaisvanhemmille kohdennettua omaa työkokouspäivää.

Sijoitettujen lasten palveluvalikkoon on kehitteillä kiintymäsuhde - ja emotionaalisista häiriöistä kärsiville lapsille ryhmä- theraplay -menetelmä yhdessä Suomen Theraplay -yhdistyksen tera- piatyöntekijäkoulutuksessa olevien henkilöiden kanssa.

Sijoitettujen lasten vanhempien osallisuutta on edistetty luomalla yhteistyön edellytyksiä vi- ranomaistahon, Keski-Suomen sijaisvanhempien yhdistyksen ja Sukupuu ry:n kesken. Yhteis- toimin muiden toimijoiden ja valtakunnallisen Voikukkia - hankkeen kanssa edesautetaan huos- taan otettujen lasten vanhempien ohjattua vertaistukiryhmätoimintaa maakunnan alueella Kas- te-hankeen työntekijän toimiessa toiminnan koordinaattorina.

Perhehoidon eri muotojen vahvistaminen jatkuu **Lyhytaikaisen perhehoidon** ja **Nuorten perhehoidon** edellytyksiä vahvistamalla yhteistyössä Mattilan perhetukikodin, Palokan Nuori-

sokodin ja Keski-Suomen sijaishuoltoyksikön kanssa. **Turvallinen laitoshoito-** teemalla vahvistetaan kuntien lastensuojelulaitosten ohjaajien osaamista väkivaltilanteiden ehkäisyyn ja hallintaan.

Yhteistyö muiden hankkeiden ja toimijoiden kanssa.

Sijaishuollon kehittäjäsosiaalityöntekijä on osallistunut raportointiaikana työpanoksellaan seuraaviin tilaisuuksiin:

Pelastakaa Lapset ry:n tukiperhetyön kehittämishanke, RAY-hanke-suunnittelu-kokous.

Keski-Suomen Sijaishuoltoyksikön työkokous kilpailutetuista lastensuojelun laitospaikoista.

K-S:n vammaispalvelusäätiön Arvokas elämä – hankkeen työkokouksiin.

Perhehoitajarekisteri - työryhmän video-neuvottelu Pohjois-Savon Lastensuojelun kehittämissikkö, Kainuun maakunta - kuntayhtymä ja Keski-Suomen Sijaishuoltoyksikkö.

Jyväskylän Kristillinen opisto. Perhehoitajien osaamiskartoitus-työkalun edelleen kehittäminen ja muu yhteistyö.

Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen lastensuojelutyöryhmä Viitasaarella ja sisäiset työkokoukset.

Hanketyöntekijän osallisuus valtakunnallisissa tapahtumissa:

Perhehoitajien valmentajien Pride - työkokous Tampereella 13. ja 14.5.2011.

Lastensuojelun Keskusliiton alueellinen lastensuojelupäivä Mikkelissä 14. – 15.6.2011.

Kasper-i-hankkeen loppuseminaari Tampereella 15.9.2011.

Sijaishuollon kumppanuus päivät, Vaasassa. 4. – 6.10.2011.

C:\Documents and Settings\ikaheija\Työ\

Yhteyshenkilö. riitta.siekinen@jkl.fi

C:\Documents and Settings\ikaheija\Työ\

Jyväskylän kaupungin nuorisokotien ja Mattilan perhetukikodin henkilöstön kanssa on käyty yhteistä keskustelua toiminnan ja henkilöstön kehittämistarpeista. Keskustelujen perusteella päätettiin järjestämään koulutuskokonaisuus nimellä ”Turvallinen nuorisokoti”. Tavoitteena on lisätä turvallisuuden tunnetta laitoksissa ja henkilöstön luottamusta omaan ammattitaitoonsa ristiriitai- ja uhkatilanteiden ennalta ehkäisyssä ja hallinnassa. Myöhemmin suunnitteluun tuli mukaan myös Äänekosken perhetukikeskus. Koulutusmenetelmäksi valittiin kahden päivän pituinen Avekki - väkivallan ehkäisyn ja hallinnan koulutus. Lisäksi oppimisprosessiin kuuluu laitostoh- taiset, konsultatiiviset teemaan liittyvät työnohjaukset koulutuspäivien välillä ja tarvittaessa niiden jälkeen. Koulutukset järjestetään siten, että laitosten koko henkilöstö pääsee koulutuksiin, henkilöstön kokonaismäärä on noin 50.

Lisätietoja: markku.makinen@jkl.fi ja riitta.siekinen@jkl.fi

C:\Documents and Settings\ikaheija\Työ\

Vaativan perhehoidon ja avohuollon kehittäminen

Perhehoidon ja avohuollon tukipalvelujen kehittämistä ja juurruttamista on jatkettu. Keskeinen voimavara on ollut **vertaisuus**, joka toteutuu lähes kaikissa tukimuodoissa:

Perhehoidon mentorointi:

Vertaismentorin tuki on tarjottu ja jatkunut kaikille aloittaville perhehoitajille. Mentorointiprosessit ovat jatkuneet noin vuoden.

"Mentorointi on vahvistanut omia pohdintoja esim. viranomaisyhteistyöhön, lapsen vaativuuteen / haasteisiin ym. liittyvissä asioissa. Se, että joku kuuntelee, ottautuu ja kommentoi on tärkeää."

Avoimet tuki- ja sijaisperheiden seudulliset vertaistapaamiset toteutettiin keväällä viidellä Pohjois-Savon seutukunnalla.

"Luottamus syntyi nopeasti. Vertaisuus. Ollaan samalla viivalla – tunne"

Tuki- ja sijaisperheiden kevätretki Orinoron luontopolulle Leppävirralle järjestettiin yhteistyössä Kuopion Seudun Perhehoitajat ry:n kanssa, kuten aiemmatkin perheiden sunnuntairetket luontoon ja museoihin.

Työnohjaus- ja vertaisryhmät:

Työnohjausryhmien koordinaatio aloitettiin kolmella seutukunnalla ja pohjoisin työnohjausryhmä, kahdeksan perhehoitajan ryhmä Lapinlahdella, alkoi syyskuussa. Muiden ryhmien kokoaminen jatkuu. Perhehoitajien Ihan iholla – kasvuryhmän sekä huostaanotettujen lasten vanhempien VOIKUKKIA -vertaisryhmän prosessit alkoivat syys-lokakuussa

Perhehoidon Pysyvyys – kehittäjäryhmä yhteistyössä Tutki ja turvaa – hankkeen kanssa

Ryhmä on muokannut lapsen hoidon vaativuuden kuvauksia lastensuojelun perhehoidon toimintaohjesuosituksen hoitopalkkio-osioon. Ryhmä on kehittänyt myös Sijoita kotiin – työkalua, nettipohjoista välinettä sopivan sijaishuoltopaikan löytämiseksi perherekisteristä. Ryhmä on koontunut jakson aikana kolme kertaa.

Perhehoidon Pysyvyys – konsultaatiot yhteistyössä Tutki ja turvaa – hankkeen kanssa

Konsultaatioissa yhden perheen ja lapsen sosiaalityöntekijän jakaman tapauksen kautta tuodaan näkyväksi perhehoidon erityisyyttä ja vaativuutta. Moniammatillinen joukko pohtii vuorovaikutuksen rakentumisen keinoja lapsen ja häntä hoitavien aikuisten välille. Maksatusjakson aikana on toteutunut kolme konsultaatiota.

"Ihan tuntui kuin käsiteltäisiin meidän tarinaa, vaikka olin kuuntelijaringissä"

"Perhehoitajien arki tuli näkyväksi."

Lastensuojelun avohuollon palveluiden monialaisessa kehittämisessä:

Päivähoidon henkilöstöltä on koottu tietoa käytännön kokemuksista touko-kesäkuulla haastatelluin sekä käynnistetty palautteiden keruu asiakkailta heidän osallisuutensa toteutumisesta verkostotapaamisissa. Nuorten tukikoti Kinnulassa on toteutettu nuorten ja vanhempien haastattelut toukokuulla uudelle asiakasryhmälle.

Sijoita kotiin – valintatyökalun kehittämistyötä on tehty vuorokeskustelun pohjalta yhteistyössä Keski-Suomen sijaishuoltoyksikön ja Kainuu maakunta -kuntayhtymän kanssa..

Keskustelujen pohjalta on herännyt ajatusta saada valintatyökalun rakenne toimimaan nykyisissä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestelmissä kuten Effica ja ProConsual, jotta työkalun toimintamallia voisi hyödyntää hajallaan olevan tiedon keruussa.

Lisätietoja: Tuija.Raitanen@siilinjarvi.fi

Palvelujärjestelmän kehittäminen

Etelä-Savossa Kaste-hanke kehittää sijaishuollon palvelujärjestelmää siten, että moniammatillinen ja monitoimijainen yhteistyö toteutuu yli organisaatorajojen. Maakuntaan suunnitellaan keskitettyä tarvelähtöistä sijaishuoltoyksikköä. Kehittämistyötä tehdään yhteistyössä alueen kuntien, järjestöjen ja palveluntuottajien kanssa. Tavoitteena on, että vuoden 2013 alusta maakunnassa on sijaishuoltoyksikkö, jonka palveluja kunnat suunnitellusti käyttävät.

Sijaishuoltopaikkojen tietorekisteriä täydennetään tekemällä tutustumiskäyntejä maakunnan lastensuojelulaitoksiin ja ammatillisiin perhekoteihin.

Mikkelin seudulla aloittaa 2012 yhteistoiminta-alue sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen järjestämiseksi. Hanke on ollut mukana kehitettäessä sijaishuollon atk-pohjaista palvelujärjestelmää.

Osaamisen vahvistaminen

Sijaisvanhempien osaamisen vahvistamiseksi on tehty ylimaakunnallista yhteistyötä järjestämällä sijaishuollon toimijoille suunnattu Perhehoidon peruspilarit koulutussarja. Lisäksi on tarjottu mahdollisuus osallistua lastensuojelun perhehoidon mentorointi – koulutukseen ja hanketyöntekijän vetämään sijaishoitajien vertaistapaamiseen, jonka aiheena oli sijaisvanhempien osaamiskartoitus

Yhteistyö muiden hankkeiden kanssa

Hankkeiden välistä paikallista kehittämissyhteistyötä on tehty Pelastakaa lapset ja Viola – väkivallasta vapaaksi ry:n Sijaishuollon väkivaltatyön kehittämishankkeen kanssa valmistelemalla sijaisvanhempien vertaisryhmää Mikkeliiin.

Hankehenkilöstön työ on pitkälti erilaisissa verkostoissa toimimista. Hanketyöntekijä kuuluu mm. Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen lastensuojelun tukiryhmään (ILO) ja Osaamiskeskusten lastensuojelu-verkoston (LASU - verkosto).

C:\Documents and Settings\ikaheija\Työj

Lisätietoja: maiya.lappetelainen@mikkeli.fi

C:\Documents and Settings\ikaheija\Työj

Opinnäytetyöt

Tekijä/t	Opinnäytetyön nimi tai aihe	Oppilaitos	Vuosi
Korja, Oona	Vanhempien kokemukset ohjatusta vertaisryhmätoiminnasta/gradu	Jyväskylän yliopisto	2011
Romo Sara, Kiesiläinen Mikko, Suihkonen Jukka, Huttunen Riikka	Hetki molemmille – pilotti/ projektityö	Mikkelin ammattikorkeakoulu	1/2011
Paasonen Sanna-Reetta	”Matka tuntemattomaan”- sijaisvanhempien kokemuksia vanhemmuudesta ja arjesta	Itä-Suomen yliopisto, soveltavan kasvatustieteen ja opettajankoulutuksen osasto, Savonlinna	2011
Pakarinen Terttu ja Tahvanainen Mervi	Toimintaterapia osana Lapset ja perheet Kaste II terapiajärjestelmän kehittämistä. (Alustava otsikko)	JAMK	2011
Veera Kinnunen Emmi Salminen	Lapsiryhmän varhaiskasvatussuunnitelma ammatillisena työvälineenä	Savonia ammattikorkeakoulu; Ilisalmen yksikkö	2011
Paulina Kinnunen	Osallisuuden kokeminen verkostokouksissa (pro gradu)	Itä-Suomen yliopisto	2011
Maarit Härkönen	Tutkija ja kehittävä opettajuus	Jyväskylän ammattillinen opettajakorkeakoulu	2011
Annukka Laitila	Varhaiskasvatuspalvelujen pedagoginen johtaminen / johtajan vuosikello	Kuopion kaupungin henkilöstön kehittäminen / Jet	2011
Sari Repo	Perhepäivähoidossa olevan lapsen varhaiskasvatussuunnitelma	Kuopion kaupungin henkilöstön kehittäminen / Jet	2011
Jenni Häkkinen ja Eveliina Laine	Sijaissisuus sijoitetun lapsen näkökulmasta	JAMK	2012
Honkaniemi, Noora-Maria	Fenomenografinen tutkimus haastavasti käyttäytyvän alle kolme vuotiaan lapsen kohdalla neuvolan, varhaiskasvatuksen ja perheen näkökulmasta	Jyväskylän Yliopisto	2011
Minna Kivimäki Marjaana Kankkunen	”Kuntouttava perhetyö”	Mikkelin ammattikorkeakoulu	2011

Töiden valmistumista voi tarkastella seuraavista tietokannoista <https://publications.theseus.fi> ammattikorkeakoulujen ja <https://kirjasto.jyu.fi/kokoelmat/opinnaytehaku> Jyväskylän yliopiston sekä https://josku.linneanet.fi/vwebv/searchBasic?sk=fi_FI Itä-Suomen Yliopiston osalta.

Lisäksi liitteessä opinnäytetyöt, joihin Kaste – hanke on ollut myötävaikuttamassa, jotka ovat valmistuneet Pelastakaa Lapset ry:n Viola hankkeessa (liite 2)

Projektin, hankkeiden ja hallinnon tietoja sekä arviointia

Projektin ohjausryhmä (liite 3) kokoontui 30.3.2011; seuraava kokous 17.11.2011.

Maakunnalliset johtoryhmät (liite 4) ovat 1.10. – 31.10.2011 kokoontuneet seuraavasti:

	LAPSET JA PERHEET KASTE II	P-K	P-K	P-K	E-S	E-S	K-S	K-S	P-S	P-S		
	Johtoryhmän kokoukset	5/11	8/11	10/11	5/11	8/11	5/11	9/11	4/11	8/11	KOK: YHT	%
P-K	Kontiolahti		1	1							2	66,67 %
	Polvijärvi	1									1	33,33 %
	Joensuu - sote	2	2	3							7	100,00 %
	Joensuun päivähoito	1		1							2	66,67 %
	Hankehenkilöt	3	2	2							7	100,00 %
	KELA		1								1	33,33 %
	PKSSK	1	1	1							3	100,00 %
E-S	Mikkeli				1						1	50,00 %
	JJR kunnat				1	1					2	100,00 %
	Mäntyharju					1					1	50,00 %
	Pieksämäki				1	1					2	100,00 %
	ISO				1						1	50,00 %
	ESSHP				1	1					2	100,00 %
	Pela										0	0,00 %
	Viola										0	0,00 %
	Matti ja Maija-koti				1						1	50,00 %
	Hankehenkilöt				4	3					7	100,00 %
	MLL										0	0,00 %
	Porstua										0	0,00 %
P-S	Hankehenkilöt								4	4	8	100,00 %
	Kuopio								2	2	4	100,00 %
	Savonia AMK										0	0,00 %
	Itä-Suomen sos.osaamiskeskus									1	1	50,00 %
	Kuopion yliopisto								1		1	50,00 %
	Siilinjärvi										0	0,00 %
	PSSHP								1		1	50,00 %
K-S	Laukaa							1			1	50,00 %
	Saarikka						1	1			2	100,00 %
	Jkl						1	2			3	100,00 %
	Hankasalmi										0	0,00 %
	Jämsä										0	0,00 %
	Muurame										0	0,00 %
	JAMK						1	1			2	100,00 %
	Pela							1			1	50,00 %
	Koske							1			1	50,00 %
	Äänekoski							1			1	50,00 %
	Hankehenkilöstö K-S						1	3			4	100,00 %
	K-S ETU						1	1			2	100,00 %
	Harjoittelijat/opiskelijat										0	0,00 %
Projektipäällikkö		1	1	1	1	1	1	1	1	8	88,89 %	
Yhteensä		8	8	9	11	8	6	13	9	8		

Maakunnallisten johtoryhmien työskentelyyn on kiinnitetty huomiota ja pyritty aktivoimaan kuntien edustajia osallistumaan johtoryhmätyöskentelyyn.

Maakunnalliset johtoryhmät Etelä-Savossa ja Pohjois-Karjalassa ovat tehneet päätöksen 10 000€ määrärahasiirrosta Pohjois-Karjalasta Etelä-Savoon vuodelle 2012.

Hanketyön ohjaus on tapahtunut ohjausryhmissä (liite 5) ja tiimeissä. Ohjausryhmissä on hanketyön ulkoinen eli sidosryhmätuki, kun taas tiimit ovat hanketyön sisäistä ohjausta.

Ylimaakunnallisia tapaamisia on ollut kaksi kertaa raportointikauden aikana; Varkaudessa 9.6.2011 ja Jyväskylässä 25.-26.8.2011. Tapaamisten keskeisenä sisältönä on ollut hanketyön hyvien kokemusten levittäminen ja arviointi.

Arvioinnin osalta STM on ohjauksessaan mm. 27.2.2009 (Kräkin-Kallinen) ja 12.3.2009 (Riitta Viitala) edellyttänyt vähintään itsearviointia.

Sosiaali- ja terveysministeriössä on meneillään vuosina 2009 - 2011 toteutettava Sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämisohjelman (Kaste) arviointi. Arvioinnin toteutuksesta vastaa Ramboll Management Consulting (ent. Net Effect Oy). Arviointikyselyyn on vastattu 17.10.2011.

Hanketyön yleinen itsearviointi tehtiin kehittämispäivien aikana 25.–26.8.2011 Salmiassa.

C:\Documents and Settings\ikaheija\Työ\

C:\Documents and Settings\ikaheija\Työ\

Itse kukin hanke aiemmin esitetyissä sisältökokonaisuuksissa toteuttaa arviointisuunnitelman mukaista arviointia, joka vaihtelee tapahtumakohtaisesta palautteesta aina ulkoiseen auditointiin (Ediva Oy) saakka. Hankkeen tulokset ovatkin joko hyviä käytänteitä tai auditoituja malleja.

Hanketyöntekijät ovat osallistuneet Terveystieteiden tutkimuskeskuksen (THL) Innopajaan 7.5.2011 ja mallintaneet sekä levittäneet Rea-työkalun avulla hankkeessa aikaansaatuja tuloksia.

LapsiKaste – projektien työtä on myös koostettu valtakunnallisissa THL:n kasvuympäristöihin perustuvissa teemaverkostoissa: Osallisuus, Koti ja varhaiskasvatus sekä Koulu.

Itä- ja Keski-Suomen Kaste-projektipäälliköt ovat kokoontuneet ohjelmapäällikkö Jouko Miettisen kutsusta 23.8.2011 ja LapsiKasteiden projektipäälliköt 13.9.2011 THL:N Jukka Mäkelän kutsusta

Viestintä

Viestintäsuunnitelman mukaisesti on tapahtunut seuraavaa:

- o Kotisivuja Koskeverkko.fi – sivustolla päivitetään viikoittain.
- o Hankkeessa sovittujen internetin ilmaisten sovellusten käyttö on ollut verrattain hiljaista (gmail, google talk), mutta pikaviestimen (gmail pikaviestin = google talk) on hallinnon toimistotyössä käytössä viikoittain.
- o Hankkeelle luotiin kesällä 2011 yhtenäinen ulkoasu kaikelle viestinnälle ja esityksille (power point, word, excel).
- o Hankkeen esite päivitettiin kesällä 2011 ja Terttu – hanke teki omansa 2011 lokakuussa.
- o Projektipäällikön kyselytunti on seuraavan kerran marraskuun kokouksen yhteydessä.
- o Sähköpostia kaikki käyttävät päivittäin.
- o Uutiskirje valmistuu lokakuussa 2011.
- o Hankkeen blogiin on kirjoitettu noin kerran kuukaudessa osoitteessa <http://lapsetjaperheetkaste2.blogit.fi/>
- o Hankkeen Facebook - sivujen seuranta kuukausittain <http://www.facebook.com/#!/pages/Lapset-ja-perheet-Kaste-II-It%C3%A4-ja-Keski-Suomi/171490179550836>

- Hankkeen sähköinen henkilöstölehti eli tiedote toimitettu 3 kertaa vuoden aikana, yksi ilmestyy vielä ennen vuoden vaihdetta:

C:\Documents and Settings\ikaheija\Työ\

Lapset ja perheet Kaste Itä- ja Keski-Suomi on ollut esillä raportointikaudella seuraavissa valtakunnallisissa tapahtumissa:

- * TerveSos messut 18.–19.5.2011, Otaniemi Espoo
- * Kastetta kaikille VII, Valtakunnallinen seminaari Linjavetoa 11.–12.10.2011, Mikkeli
- * Neuvolapäivät 20.–21.10.2011 Paasitorni, Helsinki

Näkymiä tulevaan

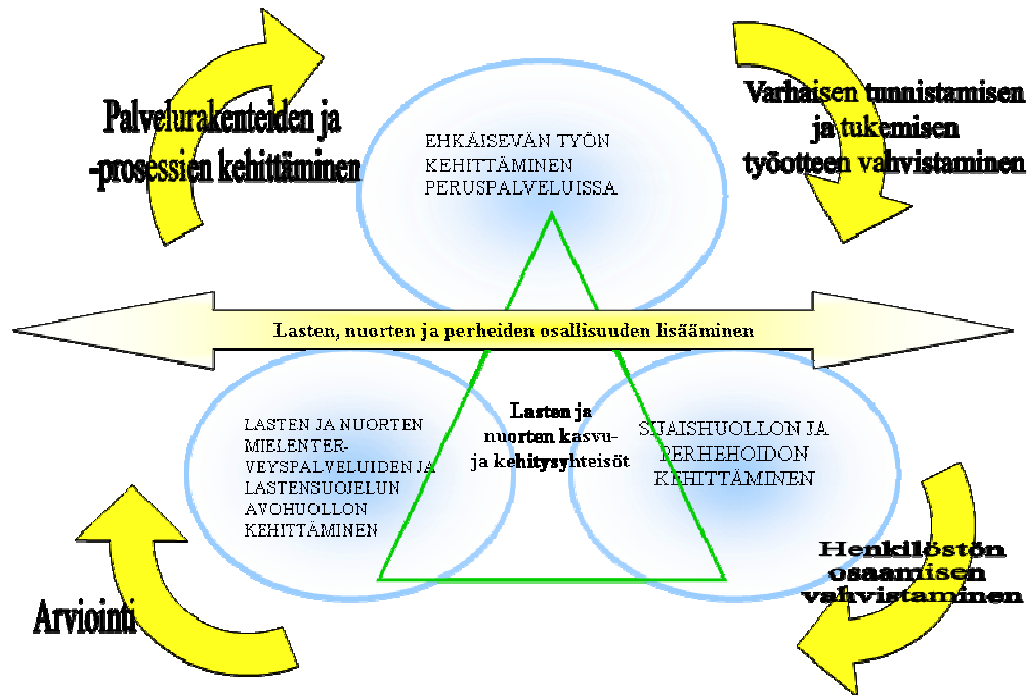
Kaste ohjelman 2010–2012 ollessa puolessa välissä voitaneen todeta, että projekti on ollut reflektioiva suhteessa sekä hankesuunnitelmaan että toimeenpanosuunnitelmaan; toimenpiteitä tavoitteiden saavuttamiseksi on arvioitu hankkeiden edetessä päätavoitteiden toteuttamiseksi toimintaympäristön muutosten vauhdittamina. Osa toimenpiteistä on siirtynyt rakenteisiin ja toimintakäytänteiksi ja toisaalta on tullut uusia tavoitteiden suuntaisia haasteita lainsäädännön muutoksista ja palvelurakenteiden uudelleenorganisoinnista johtuen.

Syksyn aikana Itä- ja Keski-Suomen ohjaus- ja johtoryhmissä on käynnistynyt keskustelu tarpeesta mallinnusten juurruttamisesta ja levittämisestä jatkohankkeen kautta. Osa hankkeista katsoo, että työ tulee tehdyksi näiltä osin 31.10.2012; osa hankkeista näkee, että tarvittaisiin vuoden jatkohanke. Keskeisinä sisältöalueina jatkohankkeessa on nähty perhekeskustyö ja perhehoito (sisältöalueet 1 ja 3).

Kaste-ohjelman 2012–2015 valmistelu on käynnissä. Asetuksen 913/201 (28.7.2011) mukaisesti alueelliset johtoryhmät on asetettu Sosiaali- ja Terveysministeriön päätöksellä 066:05/2011 (6.9.2011) on nimetty. Odotettavissa on, että varsinaiseen alueelliseen hanketyön suunnitteluun päästänee ensi vuoden puolella ja päätökset olisivat tiedossa joulukuussa 2012.

Kasteohjelman osalta on toivottu tulevalle ohjelmakaudelle ohjelman selkiyttämiseksi vahvempaa ohjelmaohjausta STM:n taholta, ohjelmien sisällöllisen tuen ja tiedontuotannon osalta vahvaa roolinottoa odotetaan THL:ltä. Selkeänä kehittämiskohteena on myös sosiaali- ja terveydenhuollon projekteille sopivien projektinhallintaohjelmien tuottaminen.

Luettuaan tämä väliraportin lukija voi peilata lukemaansa tähän hankesuunnitelmassa esitettyyn viitekehykseen, joka Uusi raportti – otsakkeen alla on saanut uuden kenties yksinkertaistetun muodon. Jätänkin lukijan tehtäväksi tehdä arviointia ovatko toimenpiteet maakuntien hankkeissa olleet viitekehyksessä ilmaistujen tavoitteiden suuntaisia.

Kuvio: Lapset ja perheet Kaste II -hankkeen painopistealueet ja kehittämisteemat

Otamme mielellämme vastaan palautetta ja arviointia sekä raporttia ja hankkeita koskien. Palautetta voit antaa sosiaalisen median välityksellä <http://www.facebook.com/#!/pages/Lapset-ja-perheet-Kaste-II-It%C3%A4-ja-Keski-Suomi/171490179550836> tai aiemmin raportissa mainittujen yhteyshenkilöiden kautta.

Keskustelemisiin lasten ja perheiden palveluista eila.pelli@jkl.fi

LIITE 1: Kunnat ja kuntayhtymät**ETELÄ-SAVO**

Enonkoski, Heinävesi, Hirvensalmi, Joroinen, Juva, Kangasniemi, Kerimäki, Mikkeli, Mäntyharju, Pertunmaa, Pieksämäki, Punkaharju, Puumala, Rantasalmi, Ristiina, Savonlinna, Sulkava ja Suomenniemi; 18 + 1

Etelä-Savon Sairaanhoidopiiri

POHJOIS-SAVO

Kuopio, Siilinjärvi, Maaninka, Lapinlahti, Pielavesi, Varpaisjärvi, Keitele, Varkaus, Lepävirta, Nilsinä, Juankoski, Kaavi, Tuusniemi, Rautavaara, Suonenjoki, Rautalampi, Vesanto, Tervo; 18+1.

Pohjois-Savon sairaanhoidopiiri

POHJOIS-KARJALA

Joensuu, Kontiolahti, Polvijärvi; 3+1.

PKSSK**KESKI-SUOMI**

Hankasalmi, Joutsa, Jyväskylä, Jämsä, Kuhmoinen, Keuruu, Kinnula, Konnevesi, Laukaa, Luhanka, Multia, Muurame, Petäjävesi, Saarikka (Kannonkoski, Karstula, Kivijärvi, Kyyjärvi ja Saarijärvi), Toivakka, Uurainen, Wiitaunioni (Viitasaari ja Pihtipudas), Äänekoski; 23+1.

Keski-Suomen sairaanhoidopiiri

LIITE 2. OPINNÄYTETYÖT VIOLA -HANKKEESSA

Valmiit opinnäytetyöt (<https://publications.theseus.fi>)

Alvoittu, Hanna (2010) Sijaisperheissä elävien lasten vaikeiden kokemusten käsittely. Vertaisryhmätoiminnan merkitys kokemusten käsittelyssä. Diakonia-ammattikorkeakoulu, Diak Itä Pieksämäki. sosiaalialan koulutusohjelma, sosionomi (AMK)

Repo, Pirkko (2010) Sijaisvanhempien kokemusta etsimässä – mitä väkivaltaa kokenut lapsi tuo sijaisperheeseen. Mikkelin ammattikorkeakoulu, Mikkelin opinnäytetyö sosionomin koulutusohjelma.

Hämäläinen, Mariia & Puustinen, Anna (2011) Sijaishuollossa kasvaneiden väkivaltarikoksista tuomittujen vankien kokemukset väkivallasta ja tuesta. Mikkelin ammattikorkeakoulu, opinnäytetyö sosionomin koulutusohjelma.

Keskeneräiset opinnäytetyöt

Jokisalo, Taina: pro gradu – tutkimus, sosiaalityö Itä-Suomen yliopisto, Kuopio. Tutkimuksen työnimi Sijaishuollossa lapsuutensa eläneiden väkivaltakokemukset ja niistä selviytyminen.

Oikarinen (s. Halmetoja), Tiia: pro gradu – tutkimus, sosiaalityö Jyväskylän yliopisto. Tutkimuksen työnimi Lasten kokeman väkivallan näkyvyys lastensuojelun sijaishuollon asiakirjoissa.

Husu, Eija: pro gradu –tutkimus, kasvatustiede ja sosiaalityö, Jyväskylän yliopisto. Tutkimuksen työnimi Sijoitettujen lasten väkivaltakokemusten kohtaaminen sijaisperheessä.

Ollikainen, Taru: sosionomi lopputyö, Mikkelin ammattikorkeakoulu. Tutkimuksen työnimi: Äitien saama tuki huostaanoton purun jälkeen.

Lindgrén, Heidi: sosionomi lopputyö, Mikkelin ammattikorkeakoulu. Tutkimuksen aihealue Tuki-perhevanhempien kokemukset väkivaltaa kohdanneista lapsista ja heidän omasta tuen tarpeestaan.

Suunnitellut opinnäytetyöt

Koistinen, Riikka: pro gradu – tutkimus, sosiaalityö Jyväskylän yliopisto. Tutkimuksen aihealue Kokemusasiatuntijuus kehittämistyön osana

Hytönen, Pauliina; pro gradu – tutkimus, sosiaalityö Jyväskylän yliopisto. Tutkimuksen aihealueeksi kaavailtu Vertaistuki väkivaltatyössä.

LIITE 3. Ohjausryhmä

Riitta Viitala, hankkeen valvoja, kehittämispäällikkö, sosiaali- ja terveysministeriö
 Maria Kaisa Aula, lapsiasiavaltuutettu, sosiaali- ja terveysministeriö
 Liisa Heinämäki, erikoistutkija, terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Jyväskylän toimipaikka
 Marjatta Kekkonen, erikoistutkija, terveyden ja hyvinvoinnin laitos
 ○ varajäsen Helena Ewalds, kehittämispäällikkö, terveyden ja hyvinvoinnin laitos
 Pekka Utriainen, ohjausryhmän puheenjohtaja, hankkeen vastuuhenkilö, apulaiskaupunginjohtaja, Jyväskylän kaupunki
 Silja Ässämäki, hankkeen yhteyshenkilö, kehittämisjohtaja, sosiaali- ja terveysterveyst, Jyväskylän kaupunki
 Eila Pelli, ohjausryhmän esittelijä, projektipäällikkö, Lapset ja perheet Kaste- hanke

Etelä-Savo:

Johanna Will-Orava, lapsiperhepalveluiden tulosalueen esimies, Mikkelin kaupunki
 Anneli Kupila, terveysneuvonnan esimies, Mikkelin kaupunki
 Saara Pesonen, sosiaalijohtaja, Savonlinnan kaupunki
 ○ varajäsen Lea Saari-Kääriäinen, johtava sosiaalityöntekijä, Mäntyharju
 Pirjo Tujunen, lapsiperhepalveluiden esimies, JJR-seutu
 Liisa Hynynen, perhepalvelukeskuksen johtaja, Pieksämäki
 Ulla Ojuva, Itä-Savon sairaanhoitopiirin ky, Sosteri
 Sirpa Laamanen, ylihoitaja, Etelä-Savon sairaanhoitopiiri

Keski-Suomi:

Ulla Kuittu, ohjausryhmän varapuheenjohtaja, Keski-Suomen johtoryhmän puheenjohtaja, sosiaali- ja perhepalvelujen vastuualuejohtaja, Jyväskylän kaupunki
 ○ varajäsen Marja Heikkilä, johtaja, Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus
 Pirjo Hakkarainen, toiminnanjohtaja, Perhehoitoliitto
 ○ varajäsen Saara Keränen, aluejohtaja, Pelastakaa Lapset ry, Keski-Suomen aluetoimisto
 Pirjo Heinonen, perhepalvelujohtaja, Äänekosken kaupunki

Pohjois-Karjala:

Annamari Savela, Pohjois-Karjalan projektiryhmän puheenjohtaja, kehittämispäällikkö, Joensuun kaupunki
 ○ varajäsen Marjo Lavikainen, sosiaalipalvelujen johtaja, Joensuun kaupunki
 Karri Poutanen, lapsi- ja perhepalvelujen päällikkö, Joensuun kaupunki
 ○ varajäsen Risto Lantto, hallintoylilääkäri, Pohjois-Karjalan sairaanhoitopiiri
 Auli Ahtonen Joensuun kaupunki, lastentarhanopettaja / perhetyö
 ja / tai Mikko Tiihonen Joensuun kaupunki, päivähoiton aluevastaava

Pohjois-Savo:

Pekka Puustinen, kasvun ja oppimisen tuen johtaja, Kuopion kaupunki
 ○ varajäsen Matti Pietikäinen, terveysterveysten johtaja, Kuopion kaupunki
 Paula Tiihonen, perhepalvelujohtaja, Leppävirran kunta
 ○ varajäsen Marja-Leena Markkanen, sosiaalijohtaja, Suonenjoen kaupunki
 Kirsti Kumpulainen, lastenpsykiatrian professori, ylilääkäri, Kuopion yliopisto/KYS
 ○ varajäsen Kaarina Kempainen, lastenpsykiatrian apulaisyylilääkäri, Kuopion yliopisto / KYS
 Eila Laukkanen, nuorisopsykiatrian professori, ylilääkäri, Kuopion yliopisto / KYS
 ○ varajäsen Juha Hämäläinen, sosiaalipedagogiikan professori, Itä-Suomen yliopisto /KYS

LIITE 4: Lapset ja perheet Kaste II -hankkeen maakunnallisten johtoryhmien jäsenet

Etelä-Savo

Johanna Will-Orava, lapsiperheiden tulosaluejohtaja, Mikkeli
 Mali Soinin, yksikönjohtaja, ISO, Etelä-Savon yksikkö Mikkeli
 Reino Rouhiainen, MLL /Etelä-Savon piirin puheenjohtaja
 Saara Keränen, aluejohtaja, Pelastakaa lapset ry:n Keski-Suomen aluetoimisto
 Sirkku Mehtola, toiminnanjohtaja, Viola - väkivallasta vapaaksi ry
 Pirjo Tujunen, perusturvajohtaja, JJR kunnat
 Päivi Niiranen-Linkama, yliopettaja, MAMK
 Saara Pesonen, sosiaalijohtaja, Savonlinna
 Lea Saari-Kääriäinen, johtava sosiaalityöntekijä Mäntyharju
 Liisa Hynynen, perhepalvelujohtaja, Pieksämäki
 Sirpa Laamanen, ylihoitaja, Etelä-Savon sairaanhoitopiiri
 Heli Helminen, Matti ja Maija-koti
 Toni Lillman, toiminnanjohtaja, Porstua

Hankkeen työntekijät:

Anne Ingberg-Räihä, Etelä-Savon sairaanhoitopiiri
 Laura Jämsä, projektityöntekijä, Lapset ja perheet Kaste II
 Ulla Ojuva, projektikoordinaattori, SOSTERI, Savonlinna
 Hannele Vesterlin, ehkäisevän työn kehittäjä, Lapset ja perheet Kaste II
 Maija Lappeteläinen, sijaishuollon kehittäjä sosiaalityöntekijä, tiimivastaava, Lapset ja perheet Kaste II

Eila Pelli, projektipäällikkö, Lapset ja perheet Kaste II

Keski-Suomi

Ulla Kuittu, johtoryhmän puheenjohtaja, vastuualuejohtaja, sosiaali- ja perhepalvelut, Jyväskylä
 Vs. Maija-Riitta Anttila, johtoryhmän varapuheenjohtaja, vastuualuejohtaja, päivähoitopalvelut, Jyväskylä (Pirjo Tuosa)
 Pirkko Vuorinen, palveluyksikön johtaja, Jyväskylä
 Pirjo Heinonen, perhepalvelujohtaja, Äänekosken kaupunki

- o varajäsen Tuula Sarja, päiväkodin johtaja

 Kari Jaatinen, perusturvajohtaja, Muurame (31.8.2011 saakka)
 Anu Paananen, vs. vastaava sosiaalityöntekijä, Wiitaunioni
 Rauni Kekäläinen, sosiaalijohtaja, Luhanka

Tiina Mankonen, vastaava sosiaalityöntekijä, perusturvaliikelaitos Saarikka
 Aliisa Veistämö, sosiaalityöntekijä, Keuruun kaupunki
 Riitta Vanhanen, perusturvajohtaja, Keuruun kaupunki
 Tiina Solismaa, sosiaalijohtaja, Petäjäveden kunta
 Kaisa Leinonen, sosiaalijohtaja, Konneveden kunta
 Pirjo Rautio, sosiaalijohtaja, Hankasalmi
 Virpi Merikallio, perhepalvelukeskuksen johtaja, Jämsä

- o varajäsen, Leena Kivikari, osastonhoitaja, Jämsä

 Pirjo Nieminen, johtava sosiaalityöntekijä, Laukaan kunta

- o varajäsen, Markku Hokkanen, päiväkodinjohtaja, Laukaan kunta

 Aila Niinikoski, johtava sosiaalityöntekijä, Joutsan kunta
 Anu Väänänen, sosiaalityöntekijä, Toivakan kunta

Olli Mäkeläinen, sosiaalijohtaja, Multian kunta
 Leena Mikkonen, sosiaalityöntekijä, Multian kunta
 Jouko Nykänen, sosiaalijohtaja, Uuraisten kunta
 Aila Niinikoski, johtava sosiaalityöntekijä, Joutsan kunta
 Marja Heikkilä, johtaja, Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus

- o varajäsen Raili Haaki, suunnittelija, KOSKE

 Saara Keränen, Keski-Suomen aluejohtaja, Pelastakaa lapset ry.

- o varajäsen Pirjo Hakkarainen, toiminnanjohtaja, Perhehoitoliitto ry..

 Eija Paloheimo, toiminnanjohtaja, Keski-Suomen ensi- ja turvakoti ry.

- o varajäsen Mirja Lavonen-Niinistö, toiminnanjohtaja, Mannerheimin Lastensuojeluliiton Keski-Suomen piiri ry

 Anna Rönkä, yliopettaja, Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Hyvinvointiyksikkö
 Reija Alen, ylilääkäri, lastenneurologia, Keski-Suomen sairaanhoitopiiri

Hankkeen työntekijät:

Marianne Kuorelahti, ehkäisevän työn kehittäjä, K-S:n tiimivastaava
 Merja Pihlajasaari, kehittäjäterveydenhoitaja
 Markku Mäkinen, kehittäjäsaaraanhoitaja
 Riitta Siekkinen, kehittäjäsosiaalityöntekijä

Jari Ikäheimo, projektisihteeri
 Eila Pelli, projektipäällikkö, Lapset ja perheet Kaste II

Pohjois-Savo

Kuopion kaupungin edustajat:

Pekka Puustinen / Kuopion kaupunki / Kasvun ja oppimisen tuen johtaja, puheenjohtaja
 Jaana Lappalainen / Kuopion kaupunki / LapsiKuopio -II hanke / Projektikoordinaattori
 Matti Pietikäinen, Kuopion kaupunki Terveyspalvelut / Terveysjohtaja

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri ky, KYS, Lastenpsykiatrian klinikan edustajat:

Kumpulainen Kirsti, Lastenpsykiatrian professori, ylilääkäri
 Minna Tenhunen - Kejonen, projektikoordinaattori

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri ky, KYS, Nuorisopsykiatrian klinikan edustajat:

Eila Laukkanen, Nuorisopsykiatrian professori, ylilääkäri
 Seija Leinonen, erikoissuunnittelija

Siilinjärven kunnan / Pohjois-Savon lastensuojelun kehittämissyksikön/Katse lapseen – hankkeen edustajat:

Pitkänen Tarja, projektikoordinaattori
 Paula Tiihonen, perhepalvelujohtaja, Leppävirran kunta
 Marja-Leena Markkanen, sosiaalijohtaja, Suonenjoen kaupunki

Savonia ammattikorkeakoulun edustaja:

Anne Walden, yliopettaja, varaedustaja Auli Pohjolainen, lehtori

Kuopion yliopiston edustajat:

Pirjo Pölkki, Sosiaalityön- ja pedagogiikan laitoksen edustaja / Lastensuojelun professori

Riitta Vornanen, Lapsi- ja nuorisososiaalityön ja yhteisösosiaalityön ma professori

Eila Pelli, projektipäällikkö, Lapset ja perheet Kaste II

Pohjois-Karjala

Annamari Savela, kehittämispäällikkö, Joensuun kaupunki, puheenjohtaja
Karri Poutanen, lapsi- ja perhepalvelujen päällikkö, Joensuun kaupunki, varapuheenjohtaja
Marjo Lavikainen, sosiaalipalvelujen johtaja, Joensuun kaupunki
Risto Lantto, hallintoylilääkäri, Pohjois-Karjalan sairaanhoitopiiri
Leena Korhonen, perusturvajohtaja, Kontiolahden kunta
Raili Mönttinen, osastopäällikkö, johtava lääkäri, Polvijärven kunta
Janne Siponen, Kelan edustaja

Hankkeen työntekijät:

Mia Ylhäinen, Terttu -osahankkeen projektikoordinaattori
Terttu Pakarinen, projektityöntekijä

Eila Pelli, projektipäällikkö, Lapset ja perheet Kaste II